

Boardletter

Gemeente Berkelland

4 januari 2024 | Definitief

Bedankt voor het vertrouwen

Aan de gemeenteraad van de gemeente Berkelland

Navigatie:

De digitale versie van dit document is vanaf de inhoudsopgave interactief. Aan de hand van de navigatiebalk onderaan de pagina en/of de menustructuur bovenaan de pagina kan door het document genavigeerd worden.

VORIGE PAGINA

VOLGENDE PAGINA

INHOUDSOPGAVE

Als onderdeel van de controle van de jaarrekening 2023 van uw organisatie hebben we een interimcontrole uitgevoerd. Naar aanleiding van deze controle, ontvangt u onze bevindingen en aanbevelingen. Deze zijn bedoeld als constructieve input voor het College van B&W als onderdeel van het continu veranderen en verbeteren van de beheersing van uw organisatie.

Onze interimcontrole voldoet aan het Nederlands recht en de bijbehorende controlestandaarden. We benadrukken dat onze controle niet specifiek is gericht op fraudeopsporing. De verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude ligt bij het College van B&W, niet bij de accountant. De accountant is wel verantwoordelijk voor het overwegen van fraude-gerelateerde risico's in de controleplanning en -uitvoering. Voor een nadere toelichting hierover verwijzen wij naar de opdrachtbevestiging.

Tot slot bedanken we u voor uw medewerking en de goede samenwerking tijdens onze werkzaamheden.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman Accountants Fiscalisten

w.g. dhr. R.H. Gosselink-Wolbrink RA w.g. mw. H.G.J. de Feiter RA

Inhoudsopgave

1. Aandachtspunten Raad

2. Algemene beheersing

3. Voorbereiding
rechtmatigheids-
verantwoording

4. Actualiteiten en
ontwikkelingen

5. Afsluiting

Bijlage: beheersing
processen

2. Aandachtspunten Raad

Hierna geven wij een toelichting op de aandachtspunten voor de controle 2023 zoals deze zijn meegegeven door de auditcommissie namens de Raad. Deze aandachtspunten zijn een nadere toelichting op de standaard controleopdracht. Van de auditcommissie hebben wij 3 aandachtspunten meegekregen:

Rechtmatigheidsverantwoording

Voor de uitwerking hiervan verwijzen wij naar hoofdstuk 4 van deze managementletter.

Risicomanagement

Voor de uitwerking hiervan verwijzen wij naar hoofdstuk 3 van deze managementletter.

Nieuwe contracten WMO

Voor de uitwerking hiervan verwijzen wij u naar de volgende pagina.

1. Aandachtspunten Raad

Nieuwe contracten WMO

Een nadere toelichting vanuit de auditcommissie: worden de prestaties die zijn afgesproken ook geleverd? Hoe werkt het systeem en de beheersing hiervan ?

Per 1 juli 2022 zijn er in samenwerking met een aantal Achterhoekse gemeenten contracten afgesloten onder de noemer 'Regionale inkoop'. Aan deze zorgaanbieders wordt een vast bedrag voor de levering van de zorg betaald per maand. Het contractjaar loopt van 1 juli tot 1 juli, waarbij op 31 december wel in de jaarrekening een voorlopige inschatting van de afrekening plaats dient te vinden.

Op 31 december wordt de afrekening bepaald aan de hand van de interne overzichten waar per zorgaanbieder, per client de dagdelen in beeld zijn gebracht. De dagen worden tegen het tarief afgerekend.

Voor de werkelijke prestatie onderbouwing worden aan het einde van het kalenderjaar gewaarmerkte productieverantwoordingen opgeleverd. Voorafgaand aan het waarmerken is door een onafhankelijke accountant onder meer vastgesteld dat de prestatie is geleverd.

De inkopen waarvan geen gewaarmerkte productieverantwoording voor ontvangen is, worden door ons als onzeker aangemerkt. Over de geleverde zorg in natura hebben we in 2022 voor € 20,4 miljoen controleverklaringen van zorgaanbieders ontvangen.

Voor het resterende deel van de uitgaven aan zorgorganisaties, € 2 miljoen, is geen (goedkeurende) controleverklaring ontvangen of zijn het kleinere zorgaanbieders, waarmee afspraken zijn

gemaakt om geen controleverklaring aan te leveren. Dit bedrag is over het jaar 2022 als onzekerheid aangemerkt.

Wij adviseren u voor het deel van de inkopen waarbij de geleverde prestatie niet wordt onderbouwd met een gewaarmerkte productieverantwoording zelf een onderzoek uit te voeren naar de geleverde prestatie van de zorgaanbieders. De organisatie heeft aangegeven dit te doen.

Per 1 juli 2023 zijn de tarieven van de zorgaanbieders met een regionaal inkoop-contract (lumpsum) gestegen, onder meer als gevolg van de indexering. Over de oorzaken en het proces is de raad geïnformeerd middels een raadsinformatiebrief op 15 september 2023. Hierin is de raad geïnformeerd over een lastenstijging van € 1,5 miljoen.

Wij adviseren wij toch alle (verwachte) lastenstijgingen te voorzien van een begrotingswijziging.

2. Algemene beheersing: ons beeld van uw organisatie

Algemeen

Uw organisatie is volop in ontwikkeling. De taken van iedere gemeente breiden zich uit, maar de personeelscapaciteit groeit niet in gelijke tred mee.

Een aantal adviezen uit onze voorgaande managementletters zijn in 2023 opgevolgd en diverse zijn onderhanden. Wij hebben ook nieuwe adviezen opgenomen.

Hieronder informeren wij u over de specifieke punten waarop de organisatie momenteel haar inspanningen richt met betrekking tot de bedrijfsprocessen en het financiële beheer. Het succesvol aanpakken van deze ontwikkelpunten draagt bij aan een versterkte interne beheersing en verhoogt de betrouwbaarheid van de financiële verslaglegging, wat op zijn beurt de effectiviteit van onze accountantscontrole bevordert.

Rekenkamer

Naar aanleiding van de wet versterking decentrale rekenkamers is de inrichting van de rekenkamercommissie in Berkelland omgezet in een rekenkamer. Vanaf 2 december 2023 is de nieuwe verordening geldend.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de informatie op de website van de gemeente Berkelland aan te passen aan de nieuwe inrichting.

In 2023 is een onderzoek gestart naar de 'effectiviteit van de subsidieverlening door de gemeente Berkelland'. Er is nog geen definitief onderzoeksrapport.

Subsidiebureau

In 2021 is een Subsidiebureau ingericht om de grip op de verstrekte subsidies te vergroten. In 2022 en 2023 is het Subsidiebureau onderbezet en beperkt deze afdeling zich tot de registratie van de subsidieaanvragen.

In het verlengde van ons advies in 2021 hebben wij het College van B&W geadviseerd het Subsidiebureau te versterken door meer samenhang in de onderlinge subsidies en de documentatie te bewerkstelligen.

Doelmatigheidsonderzoeken

Er is een verordening inzake de doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken. Deze dateert uit 2005. De verordening vereist per raadsperiode een onderzoek van alle individuele organisatie-eenheden en taken op basis van een planning die gedeeld is met de raad. Evenals voorgaande jaren zijn er geen doelmatigheids-/doeltreffendheidsonderzoeken door het College van B&W als zodanig aangemerkt.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd deze verplichting in te richten op basis van de voorwaarden zoals deze gesteld zijn in de verordening. Dit kan ook betekenen dat de verordening in overleg met de raad kan worden aangepast.

2. Algemene beheersing: ons beeld van uw organisatie

Inburgering en Oekraïne leefgeld

De taken met betrekking tot de inburgering en het uitkeren van Oekraïne leefgeld zijn uitbesteed aan Fijnder. Fijnder is gemandateerd voor de uitvoering. Mandatering van Fijnder betekent dat verantwoording van de lasten in de jaarrekening van uw gemeente plaatsvindt.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd met Fijnder tijdige afspraken te maken over de benodigde verantwoordings- en controle-informatie.

Grondexploitatie

De afgelopen jaren zijn de activiteiten in de grondexploitaties landelijk toegenomen. Er bestaan verschillende vormen van grondbeleid. Bij actief grondbeleid verwerft de gemeente de gronden zelf. Bij passief grondbeleid laat de gemeente de grondverwerving en -uitgifte over aan private partijen. De verschillende vormen van grondbeleid verschillen qua sturingsmogelijkheden en risico's voor de gemeente.

In de nota Grondbeleid worden de kaders door de gemeenteraad voor de uitvoering van het ruimtelijk beleid vastgesteld. Ook zijn doelen geformuleerd, de organisatie en wijze van sturing, de vormen van grondbeleid en bijbehorende instrumentarium en de financiële- economische uitgangspunten.

Tot en met 2030 is de planning om in Berkelland nog 700 woningen te bouwen. Dit zal onder meer vorm worden gegeven door anterieure overeenkomsten. De gemeente zelf voert beperkt actief grondbeleid uit.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de nota Grondbeleid uit 2007 en de nota kostenverhaal te actualiseren.

2. Algemene beheersing: ons beeld van uw organisatie

In 2023 is één nieuwe grondexploitatie vastgesteld door de Raad, Elbrink in Borculo. Daarnaast zijn er een aantal projecten in voorbereiding.

De begrotingen van de bestaande grondexploitaties zijn voor 2023 niet geactualiseerd en vastgesteld door de Raad.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd voor 2024 de actualisatie van de begroting expliciet vast te laten stellen door de Raad middels het MPG.

Voor de financiering van de projecten heeft de gemeente Berkelland een subsidie Woningbouwimpuls aangevraagd bij het Rijk, met als voorwaarde een bouw van minimaal 200 woningen. Deze subsidie is voorlopig toegekend en zal in de jaarrekening verantwoord worden onder SiSa-regeling C9.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de administratie zodanig in te richten dat de kosten behorend bij deze subsidie eenduidig kunnen worden herleid.

Continuïteitsveronderstellingen

In de controleverklaring rapporteren wij over de ‘continuïteit’ van uw organisatie. Voor uw organisatie zullen wij in de controleverklaring ingaan op de volgende aspecten:

- het proces van risico-inschatting;
- de omvang van het beschikbare weerstandsvermogen;
- de uitkomsten van het toezicht van de provincie.

Het proces van risico-inschatting bij uw organisatie

De risico's worden jaarlijks geactualiseerd door het team Planning en control in samenwerking met de concernopdrachtgevers en de concerncontroller.

Op incidentele basis wordt vanuit de teams input geven. De organisatie acht het nut van een gezamenlijke sessie niet veel groter dan het nut van separaat uitvragen. De organisatie zal vanwege de capaciteit individueel uitvraag blijven doen.

Van ieder risico wordt een kans en de financiële impact bepaald. De omvang van de risico's wordt berekend aan de hand van kans x impact. De risico's uit de jaarrekening jaar t-1 worden overgenomen in de begroting van jaar t.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd in de begroting en de jaarstukken een nadere toelichting op te nemen over de risico's en eventuele maatregelen om mogelijke risico's te reduceren.

De risico's vanuit de grondexploitatie worden hierin niet meegenomen. In de paragraaf Grondbeleid staat een separate risico inschatting.

Deze risico's moeten worden gefinancierd uit de Algemene reserve bouwgrondexploitatie.

Wij kunnen geen oordeel geven over de volledigheid van de risico's maar hebben een vergelijking gemaakt met andere vergelijkbare organisaties. De vermelde risico's komen in grote lijnen overeen.

2. Algemene beheersing: ons beeld van uw organisatie

Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft voor dat aanpassingen in de risico's toegelicht worden in de jaarstukken. Deze toelichting is opgenomen in de jaarstukken 2022.

De omvang van het beschikbare weerstandsvermogen

Voor het bepalen van het beschikbare weerstandsvermogen wordt uitgegaan van de Algemene reserve. De stille reserves en de onbenutte belastingcapaciteit worden niet meegenomen en dit is uit behoedzaamheidsoverwegingen ook niet aan te raden.

Het budget voor onvoorzien wordt wel gemeld als beschikbare weerstandscapaciteit, maar telt niet mee in de berekening in de paragraaf weerstandsvermogen.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de toelichting op onvoorzien te verwijderen in de paragraaf Weerstandsvermogen omdat deze niet meegerekend wordt in het beschikbare weerstandsvermogen.

De uitgangspunten voor het bepalen van de beschikbare weerstandsvermogen zijn niet opgenomen in een nota Weerstandsvermogen. De toelichting in de paragraaf Weerstandsvermogen wordt hiertoe voldoende geacht, tezamen met de nota reserves en voorzieningen.

Toezicht provincie bij uw organisatie

In januari 2023 heeft de provincie de begroting 2023 beoordeeld en op basis daarvan aangegeven dat deze structureel en reëel in evenwicht is. Over het jaar 2023 voert de provincie regulier repressief toezicht uit. De provincie vraagt uw aandacht voor het onderhoud van de kapitaalgoederen en de actualiteit van de beheerplannen.

2. Algemene beheersing: ons beeld van uw organisatie

Fraude en integriteit

Uw organisatie heeft een frauderisicoanalyse in 2019 extern laten opstellen.

Uw organisatie heeft de verantwoordelijkheid om publiek geld zorgvuldig en rechtmatig te besteden. Dit betekent dat misbruik of oneigenlijk gebruik moet worden voorkomen.

Om de risico's van misbruik en oneigenlijk gebruik in kaart te brengen en te beheersen, kan een frauderisicoanalyse behulpzaam zijn.

Een frauderisicoanalyse is een systematische methode om de kwetsbare processen, activiteiten en functies te identificeren, te beoordelen en te prioriteren. Op basis hiervan kan de organisatie passende maatregelen nemen om de preventie, detectie, respons en evaluatie van misbruik en oneigenlijk gebruik te verbeteren.

Ook het opstellen van beleid voor misbruik en oneigenlijk kan effect hebben. Dit beleid bevat de visie, de doelstellingen, de kaders en de verantwoordelijkheden voor het voorkomen en bestrijden van misbruik en oneigenlijk gebruik. Het beleid voor misbruik en oneigenlijk gebruik geeft richting aan de uitvoering, controle en evaluatie van het M&O-beleid (misbruik en oneigenlijk gebruik) binnen de verschillende regelingen die de organisatie uitvoert of handhaaft.

Door de frauderisicoanalyse en een beleid voor misbruik en oneigenlijk gebruik te formuleren, kan de organisatie haar weerbaarheid tegen misbruik en oneigenlijk gebruik vergroten, haar financiële rechtmatigheid waarborgen, haar publieke verantwoording versterken en haar dienstverlening verbeteren.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de frauderisicoanalyse te actualiseren en daaraan gekoppeld het M&O beleid vast te stellen.

Wij zijn verplicht om in onze controleverklaring te rapporteren over de werkzaamheden die wij hebben verricht op het gebied van fraude. Deze verplichting is er voor alle gemeenten en andere wettelijke controles.

De gebruikers van de jaarrekeningen hebben aangegeven hieraan behoefte te hebben: bestuurders, toezichthouders en andere belanghebbenden willen vaak weten welke werkzaamheden de accountant verricht op het gebied van fraude bij de controle van een jaarrekening. Zij hebben behoefte aan meer transparantie op deze gebieden.

Uw gemeente beschikt onder meer over een klokkenluidersregeling, een gedragscode en er is een vertrouwenspersoon.

2. Algemene beheersing: planning & control cyclus

De planning & control cyclus is van cruciaal belang voor het effectieve beheer en draagt bij aan het waarborgen van financiële transparantie en verantwoordingsplicht. Deze cyclus biedt de mogelijkheid om inzicht te krijgen in de financiële situatie van de organisatie en stelt de organisatie in staat om tijdig te reageren op zowel financiële uitdagingen als kansen.

Begroting

De programmabegroting 2023 is op 9 november 2022 vastgesteld. De programmabegroting 2024-2027 is inmiddels ook vastgesteld. Net als bij vele andere gemeenten is het tekort over de jaren 2026-2027 zichtbaar gemaakt. Dit is gedaan om aan het Rijk kenbaar te maken hoe omvangrijk de toekomstige knelpunten zijn.

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) stelt een aantal eisen aan de begroting. Wij hebben de begroting 2023 aan deze regels getoetst.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de volgende informatie in de begroting op te nemen :

- In de paragraaf Grondbeleid een actuele prognose van de resultaten van de grondexploitaties;*
- Een toelichting bij het overzicht incidentele baten en lasten.*

Zoals voorgeschreven door het BBV is een toelichting opgenomen over het beleid van de openbaarheid van bestuur. Vanaf de begroting 2024 is dit opgenomen in een separate paragraaf.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd in de jaarstukken 2023 de toelichting ook op te nemen in een aparte paragraaf, zoals het BBV voorschrijft.

De begroting 2023 is vastgesteld inclusief de eerste begrotingswijziging van 2023. Deze wijziging is omwille van het tijdsbeslag niet in alle overzichten verwerkt waardoor het resultaat niet overal juist is getoond.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd het resultaat consistent te tonen en te verwerken in de volledige begroting.

De kengetallen in de paragraaf Weerstandsvermogen zijn in de begroting 2023 gebaseerd op de prognose van de balans 2023. Het kengetal structurele exploitatieruimte is niet geactualiseerd op het herziene resultaat, inclusief de begrotingswijziging.

Investerings

De investeringen worden in principe jaarlijks aangevraagd via de begroting. Voor 2023 zijn geen nieuwe investeringskredieten aangevraagd. Er is dan ook geen overzicht van kredieten in de begroting 2023 opgenomen. Bijstellingen van de bestaande kredieten hebben plaatsgevonden via het raadsvoorstel bestuursrapportage en slotwijziging.

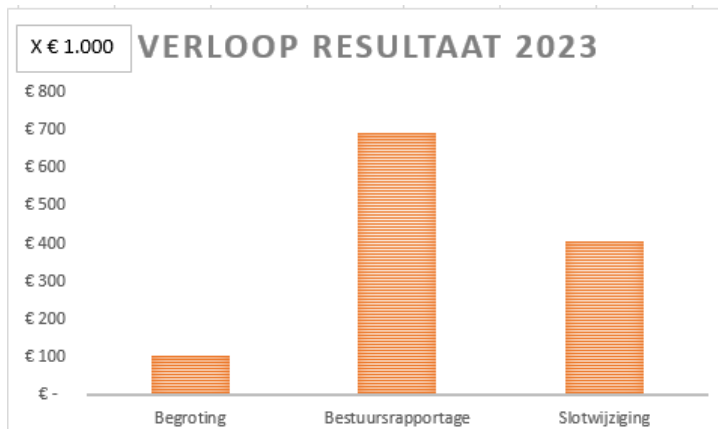
Wij hebben het College van B&W geadviseerd over de voortgang van de investeringen in de bestuursrapportage een toelichting op te nemen.

2. Algemene beheersing: planning & control cyclus

Tussentijdse informatievoorziening

De tussentijdse informatievoorziening maakt het mogelijk om de financiële prestaties regelmatig te evalueren en, indien nodig, bij te sturen. De tussentijdse informatievoorziening bestaat uit 1 bestuursrapportage. In de bestuursrapportages wordt een eventueel tekort of overschot met de algemene reserve verrekend om zo een sluitende begroting te laten zien. De commissie Besluit Begroting en Verantwoording geeft aan dat het niet de voorkeur heeft om een resultaat bij de begroting of tussentijds al te bestemmen op de Algemene Reserve.

Het verloop van de lasten en baten over 2023 laat het volgende zien:

De hogere lasten als gevolg van de stijging in de plekprijs WMO en jeugd van € 1,5 miljoen is niet meegenomen in bestuursrapportage of in de slotwijziging.

Wij adviseren u voor een beter inzicht ook extra lasten als gevolg van open einde regelingen te melden in de bestuursrapportages of slotwijziging.

Jaarrekening

In de jaarrekening wordt aan externe partijen verantwoording afgelegd over de financiële gezondheid en prestaties van de organisatie. Over de jaarrekening rapporteren wij in ons accountantsverslag.

2. Algemene beheersing: IT en informatiebeveiliging

IT-Omgeving

De IT is vanaf november 2023 volledig overgedragen aan een externe partij. De doelstelling van deze overdracht is continuïteit en zekerheid in de IT te hebben. De dienstverleningsovereenkomst betreft de hardware, de infrastructuur, de back-up & recovery, het onderhoud, het wijzigingsbeheer en de beveiliging.

Wij adviseren u op basis van verantwoordingsinformatie van de leverancier voldoende grip te houden op de geleverde diensten en de gebeurtenissen.

De omgeving van de gemeente Berkelland valt niet onder de bestaande certificering (ISO en ISAE) van de externe aanbieder, maar conformeert zich wel aan de norm.

Wij adviseren u te vragen aan de externe dienstverlener om zorg te dragen voor een certificering van de IT-omgeving voor de gemeente Berkelland.

Toegang tot systemen en applicaties

De rechten in de applicaties worden role-based toegekend. De in- en uitdienstmeldingen worden adequaat behandeld. Interne verschuivingen van personeelsleden worden niet altijd adequaat verwerkt.

Meerdere personeelsleden hebben de beschikking over een zogenaamd ‘admin-account’ met alle rechten en een persoonlijk account in bepaalde software applicaties. Hierdoor kan men in theorie met de ene account een handeling uitvoeren en met het andere account een handeling goedkeuren.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd periodiek de autorisaties op de rechten van de verschillende software applicaties te beoordelen.

3. Voorbereiding rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf het jaar 2023 is het verplicht om een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening op te nemen. Dit houdt in dat het College van B&W zelf verantwoordelijk is voor het afleggen van verantwoording over de naleving van wet- en regelgeving. De accountant geeft vervolgens een oordeel over de getrouwheid van deze rechtmatigheidsverantwoording.

Om een deugdelijke grondslag van de rechtmatigheidsverantwoording te waarborgen, wordt door de organisatie verbijzonderde interne controle uitgevoerd. Een tijdige afronding van deze verbijzonderde interne controle is cruciaal, omdat deze bevindingen van invloed zijn op de controle van de jaarrekening. Dit nieuwe vereiste markeert een belangrijke ontwikkeling in de transparantie en verantwoordingsplicht van organisaties.

Financiële verordening en controleverordening

Als gevolg van de invoering van de aanpassing van de gemeentewet bij de introductie van de rechtmatigheidsverantwoording dienden de financiële verordening (gebaseerd op artikel 212 gemeentewet) en de controleverordening (gebaseerd op artikel 213 van de gemeentewet) aangepast te worden.

Uw organisatie heeft deze aangepast, voordat de VNG modelverordeningen er waren. De financiële verordening, de controleverordening en het controleprotocol zijn op 17 januari 2023 door de Raad vastgesteld. Deze gelden met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2023.

Wij adviseren u de vastgestelde verordeningen te vergelijken met de VNG modellen en hierbij bijzondere aandacht te schenken aan het onderstaande:

- *Waarover actieve informatievoorziening aan de Raad plaatsvindt;*
- *De omgang van begrotingsrechtmatigheden tussen Raad en College;*
- *Het stelsel van verschuivingen in de exploitatiebudgetten en investeringskredieten.*

3. Voorbereiding rechtmatigheidsverantwoording

Controleprotocol

Op 17 januari 2023 is ook het controleprotocol opnieuw vastgesteld. Een controleprotocol is niet meer strikt noodzakelijk omdat de benodigde informatie ook opgenomen is in de controleverordening.

Omdat het controleprotocol niet meer verplicht is kan deze vervallen.

Verantwoordingsgrens rechtmatigheidsverantwoording

In de financiële verordening heeft de Raad de verantwoordingsgrens op 3% van de lasten en dotaties aan reserves gesteld.

In artikel 14 lid 4 is opgenomen dat in de paragraaf Bedrijfsvoering fouten of onduidelijkheden groter dan 0,05% van de lasten dienen te worden toegelicht.

Intern controleplan

Uw organisatie heeft or 2023 een intern controleplan opgesteld waarin onderstaande inhoud is opgenomen. Dit plan is in september 2023 door het College van B&W vastgesteld.

Het plan heeft de volgende inhoud:

- Het theoretisch kader van de verbijzonderde interne controle;
- Welke processen onderkend worden;
- Wie eindverantwoordelijke is voor de verbijzonderde interne controle;
- Wie de verbijzonderde interne controle uitvoert en wanneer;
- Wat de communicatielijnen over de bevindingen zijn;
- Hoe de opvolging van de bevindingen wordt bewaakt.

Wij adviseren u het intern controleplan in 2024 door te ontwikkelen met:

Normenkader 2023

Een normenkader is een inventarisatie van de relevante wet- en regelgeving die van toepassing is op de financiële beheershandelingen van de organisatie. Het normenkader dient als basis voor het beoordelen van de rechtmatigheid van deze handelingen, zowel door de organisatie zelf als door de accountant. Het normenkader helpt om de risico's op onrechtmatigheden te identificeren en te beheersen. Het normenkader dient jaarlijks te worden geactualiseerd en vastgesteld door de Raad.

De Raad van uw organisatie heeft het normenkader 2023 nog niet vastgesteld.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd het normenkader 2023 vast te stellen en de ontbrekende onderdelen op te nemen.

Vertaling normenkader naar toetspunten

Door het normenkader per wet/verordening te vertalen naar toetspunten, kunnen interne controlemaatregelen specifiek worden gericht op de naleving van specifieke wetten en regels. Dit maakt de controleprocessen doelgericht en efficiënt, waardoor de organisatie zich kan concentreren op de meest relevante aspecten van de wetgeving.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd alle toetspunten te koppelen aan de specifieke wet- en regelgeving.

3. Voorbereiding rechtmatigheidsverantwoording

M&O beleid vertaald in verbijzonderde interne controle

De gemeente dient een uitspraak te doen in hoeverre het M&O maatregelen ook feitelijk naleeft en of de getroffen maatregelen werken. De basis daarvoor ligt in belangrijke mate bij de uitkomsten van de intern al uitgevoerde controles en evaluaties.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd in de toetspunten nadrukkelijk de naleving van de M&O maatregelen op te nemen. Daarbij kan gedacht worden aan de toetsing op de naleving van de beleidsregels inzake de Wet BIBOB bij subsidieverstrekingen en omgevingsvergunningen.

Steekproefmodel

Om steekproeven objectief te bepalen wordt gebruik gemaakt van Checkpoint IC. De betrouwbaarheid van de ingevoerde data van onder meer het proces subsidieverstreking en WMO/jeugd regionale inkoop hebben wij niet kunnen vaststellen omdat er geen aansluiting is tussen de brondata en de financiële administratie.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd een aansluiting te maken tussen de data van alle processen zoals de zijn ingevoerd in Checkpoint IC en de financiële administratie.

Opvolging aanbevelingen voorgaand jaar

Door de opvolging van de aanbevelingen te toetsen, kan de organisatie leren van eerdere ervaringen.

Dit stelt de organisatie in staat om de interne controleprocessen voortdurend te verbeteren en aan te passen aan veranderende omstandigheden en nieuwe risico's. De opvolging van de aanbevelingen uit voorgaande jaren zou vanuit de teams moeten worden aangegeven.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de opvolging van de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) per proces expliciet op te nemen en te bewaken.

Onderscheid getrouwheid en rechtmatigheid

De kadernota rechtmatigheid schrijft voor dat voorwaarden die direct van invloed zijn op de verslaggeving c.q. het getrouwe beeld van de jaarrekening aantasten niet mogen worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd bij de toetspunten nadrukkelijk het onderscheid tussen getrouwheid en rechtmatigheid weer te geven om de koppeling naar de rechtmatigheidsverantwoording eenduidig te kunnen leggen.

3. Voorbereiding rechtmatigheidsverantwoording

Voortgang verbijzonderde interne controle

De uitvoering van de verbijzonderde interne controle ligt voor een deel van de processen in lijn met de planning, maar voor een aantal processen dient de VIC nog gestart te worden.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de verbijzonderde interne controle voor 2023 volledig af te ronden voor de jaarrekeningcontrole.

Verbijzonderde interne controle: Europese aanbestedingen

Intern is over het 1^e half jaar van de uitgaven van de afgelopen 4 jaar een overzicht opgesteld. Hierop heeft nog geen verdere beoordeling plaatsgevonden.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd op basis van de spendanalyse nader te beoordelen.

Rapportage

Er is op basis van de uitgevoerde verbijzonderde interne controle nog geen rapportage voor het COO opgesteld.

4. Actualiteiten en ontwikkelingen

Uw organisatie heeft continu te maken met veranderende wet- en regelgeving. De komende periode zijn er veel wijzigingen die een groot effect hebben op uw organisatie. Wij brengen de volgende ontwikkelingen specifiek onder uw aandacht.

Rapportageverplichting werkgebonden personenmobiliteit

Organisaties met minimaal 100 werknemers moeten vanaf 1 januari 2024 voldoen aan de rapportageverplichting werkgebonden personenmobiliteit (WPM). Jaarlijks dienen zij te rapporteren bij de RVO over het totaal aantal zakelijke kilometers en woon-werkkilometers van werknemers, het soort vervoermiddel en het brandstoftype. Wethouders, gemeenteraadsleden en andere politieke vertegenwoordigers zijn geen werknemer en hoeven niet meegeteld te worden.

De eerste rapportages over 2024 moeten uiterlijk 30 juni 2025 zijn ingediend. Organisaties met minder dan 100 werknemers mogen op vrijwillige basis ook rapporteren. De omgevingsdienst controleert straks of organisaties voldoen aan hun rapportageverplichting.

Verplichte laadpalen op bedrijfsparkeerplaats

Wist u dat, indien u een bedrijfspand hebt met meer dan 20 parkeerplaatsen, u vanaf 2025 minimaal 1 laadpaal moet hebben?

Gaat u verbouwen of nieuwbouw realiseren dan gelden mogelijk andere regels: [verplichte laadpalen](#).

4. Actualiteiten en ontwikkelingen

NIS2-richtlijn: Cybersecurity

De NIS2-richtlijn is een Europese wet die bedoeld is om de cyberbeveiliging en de weerbaarheid van essentiële diensten in de EU te verbeteren. De richtlijn geldt voor bedrijven en organisaties in verschillende sectoren, waaronder de overheid. De richtlijn stelt een aantal verplichtingen voor deze entiteiten, zoals:

- ✓ Het uitvoeren van een risicobeoordeling en het nemen van passende beveiligingsmaatregelen;
- ✓ Het melden van ernstige cyberincidenten aan de bevoegde autoriteiten;
- ✓ Het samenwerken met andere entiteiten en autoriteiten om de cyberweerbaarheid te verhogen;
- ✓ Het voldoen aan de eisen van controle en toezicht door de autoriteiten.

Organisaties moeten voldoen aan de NIS2-richtlijn omdat dit bijdraagt aan een hoger niveau van cybersecurity in de EU, wat belangrijk is voor de bescherming van de vitale functies van de samenleving en de economie. Bovendien kunnen organisaties die niet aan de richtlijn voldoen, te maken krijgen met financiële sancties die gebaseerd zijn op hun wereldwijde omzet. De NIS2-richtlijn wordt momenteel vertaald in nationale wetgeving en zal naar verwachting in september 2024 in werking treden. Organisaties doen er dus goed aan om zich tijdig voor te bereiden op de naleving van de richtlijn.

Wet Bescherming Klokkenluiders

Per 18 februari 2023 geldt de nieuwe Wet bescherming klokkenluiders. Deze vervangt de Wet Huis voor klokkenluiders. De Wet bescherming klokkenluiders eist een verscherpte interne klokkenluiderprocedure.

In eerste instantie alleen voor organisaties vanaf 250 medewerkers, maar per 17 december 2023 ook voor:

- Private organisaties van 50-249 medewerkers;
- Overheidsorganisaties vanaf 50 medewerkers;
- Organisaties in burgerluchtvaart, maritieme arbeid, havenstaatcontrole, offshore en olie- en gasactiviteiten;
- Organisaties die vallen onder financiële/anti-witwas wetgeving (ook bij < 50 medewerkers).

De belangrijkste aanscherpingen/veranderingen:

- Medewerkers moeten met de procedure instemmen;
- Er worden meer klokkenluiders beschermd;
- Er mag meer worden gemeld;
- Melden moet mondeling en schriftelijk kunnen en binnenkort ook anoniem - direct extern melden is ook altijd mogelijk;
- Een meldloket en opvolging moeten onafhankelijk zijn;
- Registratieplicht voor meldingen;
- Ontvangstbevestiging en feedback moeten binnen gestelde tijd worden verstuurd;
- De bewijslast ligt voortaan bij de werkgever;
- Benadeling van melders is verboden;
- De identiteit van melders moet altijd vertrouwelijk blijven;
- Sanctiemogelijkheden voor Huis voor klokkenluiders.

Alle details lezen? Ga naar www.wetbeschermingklokkenluiders.nl.

4. Actualiteiten en ontwikkelingen

De interne beheersing en 'soft controls'

Uw organisatie wordt beheerst door informatie en informatiestromen. Informatie is nodig om te weten of u uw strategische doelstellingen haalt en zodat u beslissingen kan nemen die zijn op die betrouwbare cijfers, zoals investeringsbesluiten, productinnovatie, marktpenetratie etc.

De informatie (data) komt (komen) voort uit processen. Deze zijn door u ingericht. U heeft in de processen maatregelen opgenomen om de betrouwbaarheid van informatie te waarborgen. Dit vraagt om het naleven van de procesgang. Of mensen deze processen naleven, kan worden vastgesteld met de zogenaamde 'hard controls', die in de processen zijn opgenomen. Controles die in het proces zijn verankerd. De belangrijkste controles die we missen vanuit het oogpunt van betrouwbare informatie staan in deze managementletter.

Naast hard controls ook soft controls

Niet alleen hard controls zijn belangrijk. Minstens net zo belangrijk zijn 'soft controls'. Hierbij gaat het om de innerlijke waarden en normen van de mensen in uw organisatie. Uw organisatie heeft hiervoor ook voorzieningen getroffen zoals een klokkenluidersregeling, een vertrouwenspersoon, het afleggen van de eed/gelofte, een integriteitscode, gesprekken over integriteit, regels voor eigen gebruik etc.

Maar weet u hoe u en uw werknemers met integriteit omgaan? En weet u of ze integer zijn en integer handelen? Weet u ook of ze de hard controls degelijk uitvoeren? Cultuur en gedrag zijn belangrijke waarden voor uw organisatie. Goed gedrag beperkt immers overige (mogelijk tijdrovende) maatregelen. Het is interessant om dit eens te onderzoeken? Waar staat uw organisatie op dit gebied? En waar zitten er winstpunten?

Nieuwsgierig? We gaan graag met u in gesprek hierover.

5. Afsluiting

Bedankt voor de samenwerking

Mede namens het team van Stolwijk Kelderman willen wij onze waardering uitspreken voor onze samenwerking tijdens de controle van uw organisatie. Deze boardletter is opgesteld in overleg met betrokken medewerkers, de concernopdrachtgever bedrijfsvoering, gemeentesecretaris en de wethouder financiën en met hen besproken. Deze boardletter wordt ter kennisgeving aangeboden aan de auditcommissie en de Raad.

We vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn en zijn graag bereid nadere informatie te verstrekken. Dank voor het vertrouwen in ons. We kijken uit naar toekomstige samenwerking om uw doelen te bereiken.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman Accountants Fiscalisten

w.g. dhr. R.H. Gosselink-Wolbrink RA w.g. mw. H.G.J. de Feiter RA

5. Afsluiting

Samenwerkende specialisten

Binnen Stolwijk Kennisnetwerk bundelen wij een aantal kennisgebieden op financieel, bedrijfskundig, economisch en personeelsniveau. Vanuit deze verschillende disciplines hebben wij een 360 graden overview, zodat wij u beter en vollediger kunnen adviseren. Deze aanpak, waarbij specialisten en generalisten nauw samenwerken, leidt ertoe dat wij een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het duurzame succes van uw organisatie. Hoe wij dat doen? Dat leest u in het transparantieverslag op onze website.

Uw succes > www.stolwijkkennisnetwerk.nl

Bijlage: Beheersing van de processen

In onze vorige rapportages hebben we een aantal aanbevelingen gedaan. Als deze nog niet of nog niet helemaal zijn afgewikkeld hebben we deze opnieuw als risico c.q. aanbeveling opgenomen.

In 2023 zijn er 2 aanbevelingen geheel opgevolgd door de organisatie, en hebben wij 2 nieuwe aanbevelingen gedaan.

Wij hebben het College van B&W 12 aandachtspunten meegegeven voor het opstellen van de jaarrekening. Deze hebben deels betrekking op de nog uit te voeren interne controlewerkzaamheden om de onderkende risico's af te dekken.

In onze vorige rapportages hebben wij diverse aanbevelingen gedaan om de risico's beter te beheersen. Bij onze controle hebben wij de opvolging van de aanbevelingen vastgesteld. In komende pagina's geven wij per risico de voortgang van de aanbevelingen weer.

De kleuren geven de status van de opvolging weer:

Legenda	
	De organisatie heeft het advies opgevolgd en afgerond.
	De organisatie volgt het advies op. Het is onderhanden.
	Er is nog geen actie ondernomen.
	Het betreft een nieuwe aanbeveling.
	De organisatie gaat het advies niet opvolgen.

Bijlage: Inzicht in de ontwikkeling van de aanbevelingen (1/2)

Proces	Aanbevelingen	Follow-up
Europese aanbestedingen	De volledigheid van het contractenregister te waarborgen, een aanbestedingskalender op te stellen en een digitaal bestelportaal in te richten.	
Inkopen	Het vier-ogen-principe geautomatiseerd af te dwingen waarbij een budgetbeheerder bestelt en een andere medewerker autoriseert voor de geleverde prestatie en de onderbouwing van de geleverde goederen en/of diensten digitaal vast te leggen bij iedere factuur.	
Inkopen	De kwaliteit van de onderbouwingen van de geleverde prestatie jaarlijks steekproefsgewijs middels verbijzonderde interne controle uit te voeren.	
Inkopen	De bestelprocedure zodanig geautomatiseerd in te richten dat de routing van een bestelling groter dan € 50.000 verplicht langs 2 personen gaat.	
Inkopen	Een verplichtingenadministratie in te richten teneinde een toets uit te kunnen voeren op de juiste facturatie en de volledigheid van de verplichtingen in beeld te hebben.	
Inkopen	Van alle aanbestedingen een contract op te stellen waarin de definitieve afspraken op een rij worden gezet.	
Betalingen	Gebruik te maken van veilige hashfuncties, zoals SHA-256, om het risico van botsingen en andere cryptografische aanvallen te verminderen.	Nieuwe aanbeveling
Burgerleges	De afdracht van de dagopbrengst door een andere persoon te laten uitvoeren dan het opmaken van de kasstaat.	
WMO en jeugd	Tijdige afspraken te maken over de informatie van de regionale inkoop die nodig is om de prestatie vast te kunnen stellen en de voorlopige afrekening per 31 december.	
WMO en jeugd	De doorlooptijden van de beschikkingen Wmo en jeugd te beperken tot de wettelijk voorgeschreven termijnen en de beschikking af te geven alvorens de zorg start.	

Bijlage: Inzicht in de ontwikkeling van de aanbevelingen (1/2)

Proces	Aanbevelingen	Follow-up
Subsidie verstrekking	Een centraal subsidieregister in te stellen en een uniforme toetsing op te stellen ten behoeve van de vaststelling.	
Personeel	Aan het begin van het jaar de ingevoerde premies zichtbaar te controleren	Nieuwe aanbeveling
Opbrengst verhuur	Verbijzonderde interne controle uit te voeren op de tijdigheid en volledigheid van de gefactureerde huur.	
Opbrengst verhuur	Een toets uit te voeren op de hoogte van de huurprijzen in het kader van de wet Markt en Overheid.	
Dienstverlening derden	Jaarlijks tijdig nieuwe dienstverleningsovereenkomsten af te sluiten.	
Leges Wabo	Verbijzonderde interne controle uit te voeren op de leges WABO.	
Begrotingswijzigingen	In het verlengde van artikel 18 BBV, in de raadsbesluiten per programma de mutatie en het nieuw geraamde bedrag vermelden.	
Begrotingswijzigingen	Het verloop van de begroting per programma aan te sluiten met de raadsbesluiten.	